

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму 6.040106 «Екологія,
охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»)

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Основи екологічного підприємництва» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напрям 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. Ю. Чернікова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 18 с.

Укладач: О. Ю. Чернікова

Рецензент: д.т.н., проф. Ф. В. Стольберг

Затверджено кафедрою інженерної екології міст, протокол № 1 від 29.08.2011 р.

© О. Ю. Чернікова, ХНАМГ, 2012

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	10
2.2. Зміст дисципліни	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	12
2.4. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни	12
2.5. Самостійна робота студентів	13
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту	13
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	16

ВСТУП

Дисципліна «Основи екологічного підприємництва» включає сукупність теоретичних, методичних і прикладних питань організації екологічного підприємництва та підвищення ефективності природоохоронних заходів господарюючих суб'єктів. Студент повинен одержати знання та навички щодо реалізації методів і засобів екологічного підприємництва екологічних робіт, товарів і послуг в умовах ринкової економіки.

Вивчення дисципліни має сформувати знання та вміння щодо:

- теоретичних основ екологічного підприємництва; визначення поняття «екологічне підприємництво», завдання екологічного підприємництва. Історії розвитку екологічного підприємництва за кордоном і України;
- ознак та критеріїв екологічно чистого товару, понять «екологічний товар», «екологічна послуга»; класифікація екологічних послуг за різними ознаками. Перелік перспективних екологічних товарів в еколого-економічних умовах України;
- використання методів управління природоохоронною діяльністю підприємства;
- оцінювання екологічного потенціалу підприємства;
- аналітичного дослідження підприємства для визначення закономірностей його розвитку;
- основних концептуальних підходів до природоохоронних заходів в сучасних умовах господарювання;
- визначення особливостей організації діяльності екологічно безпечного підприємства та чинників які впливають на подальший розвиток екологічного підприємництва в Україні;
- визначення теоретико-методологічних та організаційних основ контролю за діяльністю екологічно орієнтованого суб'єкта господарювання.

Програма навчальної дисципліни «Основи екологічного підприємництва» розроблена на основі:

1. СВО ХНАМГ Експериментальна ОКХ бакалавра напряму підготовки 6.04.01.06 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», погоджено з МОН 1.11.07 р.
2. СВО ХНАМГ Експериментальна ОПП підготовки бакалавра напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», погоджено з МОН 1.11.07 р.
3. СВО ХНАМГ Експериментальний навчальний план підготовки бакалавра, денної форми навчання напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», погоджено з МОН 24.05.07 р.

Програма навчальної дисципліни «Основи екологічного підприємництва» ухвалена кафедрою Інженерної екології міст та Вченою радою факультету Інженерної екології міст (протокол № 1 від 05.09.2011 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет і місце дисципліни

Мета дисципліни - формування у студентів комплексу знань і необхідних практичних навичок в області екологізації підприємницької діяльності, застосування природоохоронного законодавства в господарській та підприємницькій діяльності з метою впровадження екологічного безпечного виробництва з урахуванням ринкових механізмів, для розвитку нового екологічного мислення та свідомості.

Серед головних завдань курсу такі:

- вивчення теоретичних та практичних основ екологічного підприємництва;
- набуття навичок щодо оцінювання екологічного потенціалу підприємства;
- визначення особливостей організації діяльності екологічно безпечного підприємства;
- визначення теоретико-методологічних та організаційних основ контролю за діяльністю екологічно орієнтованого суб'єкта господарювання.

Предметом дисципліни є екологічне підприємництво, методи та засоби його реалізації в сучасних умовах ринкової економіки, зокрема, сукупність теоретичних, методичних і прикладних питань організації екологічного підприємництва, критерії екологічно чистого товару, поняття «екологічний товар», «екологічна послуга»; класифікацію екологічних послуг за різними ознаками; завдання і принципи екологічного маркетингу; підвищення ефективності природоохоронних заходів господарюючих суб'єктів.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістра: нормативна, цикл природничо-наукової, професійної підготовки. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на дисципліни з підготовки бакалавра: «Екологічне право та експертиза», «Економіка природокористування», «Організація управління екологічною діяльністю та сталий розвиток». Дисципліна викладається в 8-му семестрі.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (3 / 108)

ЗМ 1.1. Підприємництво як основа сучасної системи господарювання.

1. Виникнення та розвиток еко-підприємництва.
2. Загальні умови розвитку екологічного підприємництва.
3. Проблеми розвитку екологічного ринку і шляхи його вирішення.
4. Ринок екологічних послуг.
5. Проблеми розвитку ринку екологічної індустрії в Європі і в Україні.
6. Екологічний маркетинг.

ЗМ 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні.

1. Механізми державного регулювання та підтримки екологічного підприємництва
2. Система оподаткування підприємницької діяльності.
3. Інноваційне підприємництво
4. Бізнес-планування в інноваційному підприємстві.
5. Рівні управління процесами.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Здатність аналізувати діяльність сучасних підприємств різних форм власності, діяльність яких пов'язана з захистом навколишнього середовища або виробництвом екологічно безпечних товарів та послуг.	Науково-дослідницька, виробнича	Аналітична, проектувальна
Знання теоретичних та еколого-інженерних засад проектування, конструювання та експлуатації технологій і технічних засобів захисту довкілля.	Науково-дослідницька, виробнича	Аналітична, проектувальна
Вміння застосовувати критерії та індикатори розвитку підприємства.	Науково-дослідницька, виробнича	Аналітична, проектувальна
Вміння здійснити оцінку економічного та екологічного ризику функціонування підприємства.	Науково-дослідницька, виробнича	Аналітична, проектувальна
Вміння скласти бізнес-план малого підприємства, орієнтованого на природоохоронну або консультативну діяльність.	Науково-дослідницька, виробнича, управлінська	Аналітична, проектувальна, управлінська
Вміння та здатність аналізувати проекти, плани, програми з точки зору можливого впливу на довкілля та їх оптимізації.	Науково-дослідницька, управлінська	Аналітична, проектувальна, управлінська

1.4. Рекомендована навчальна література

Основна

1. Андреюк Н.В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Планування діяльності підприємства”. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2005.
2. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003.
3. Васюта О. А. Екологічна політика України на зламі тисячоліть. — К. : КиМУ, 2003. — 306с.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-ІУ.
5. Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання-Прес, 2001.
6. Кожекин Т.Я., Сеница Л.М. Организация производства. – Минск. ИП “Экоперспективы” 1998.
7. Основные направления экологического предпринимательства и их законодательное, финансовое и организационное обеспечение. Книга 1, 2, Харьков, 2006. (рус., англ..)
8. Організація виробництва. Практикум: Навч. посіб. / В.О.Онищенко, О.В.Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2005.
9. Петрович Й.М., Захарчин Г.М., Буняк С.О. Організація виробництва: Практикум. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
10. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва: Підручник. – Львів: “Магнолія плюс”, 2004. – 400 с.
11. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємство, стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. – К.:КНЕУ, 1997. – 244 с.
12. Сизоненко В.О. Сучасне підприємство: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 379 с.

Додаткова

1. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. – Л.: Афіна, 2004. – 272 с.
2. Кожушко Л. Ф., Скрипчук П. М. Екологічний менеджмент: підруч. — К. : Академія, 2007. — 432с.
3. Лук'янихін В. О. Екологічний менеджмент у системі управління збалансованим розвитком. — Суми : Університетська книга, 2002. — 316с.
4. Українська екологічна енциклопедія/ [Р.С.Дяків, А.В. Бохан, І.Й. Рибчич та ін.]; За ред. Р.Дяківна; Міжнар. екон. фундація, Ін-т українознав. М-ва освіти і науки України. — 2-е вид. — К., 2006. — 807 с.
5. Экология: учеб. для вузов / А.И.Николайкин, Н.Е.Николайкина, О.П.Мелехова. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: Дрофа, 2005. – 622 с.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація дисципліни

«Основи екологічного підприємництва»

Мета. Формування у студентів комплексу знань і необхідних практичних навичок в області екологізації підприємницької діяльності, застосування природоохоронного законодавства в господарській та підприємницькій діяльності з метою впровадження екологічного безпечного виробництва з урахуванням ринкових механізмів, для розвитку нового екологічного мислення та свідомості.

Предмет. Екологічне підприємництво, методи та засоби його реалізації в сучасних умовах ринкової економіки, зокрема, сукупність теоретичних, методичних і прикладних питань організації екологічного підприємництва, критерії екологічно чистого товару, поняття «екологічний товар», «екологічна послуга»; класифікацію екологічних послуг за різними ознаками; завдання і принципи екологічного маркетингу; підвищення ефективності природоохоронних заходів господарюючих суб'єктів.

Зміст. ЗМ 1.1. Підприємництво як основа сучасної системи господарювання;
ЗМ 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні

Annotation of discipline

«Basic of environmental entrepreneurship»

Purpose. Formation the set of necessary knowledge and practical skills in the green business, the application of environmental legislation for analysis of business activities development in order to implement environmentally sound production in view of market mechanisms for the development of new ecological thinking and consciousness.

Subject. Ecological entrepreneurship, methods and means for their realization in the modern market economy, in particular, a set of theoretical, methodological and applied aspects of environmental business, the criteria for environmentally friendly goods and services, the concept of "environmental goods", "environmental services", the classification of environmental services on various grounds; objectives and principles of environmental marketing efficiency of environmental activities of economic entities.

Table of contents. 1.1 Entrepreneurship as a basis for a modern economic system; 1.2. The formation of environmental business in Ukraine.

Аннотация дисциплины

«Основы экологического предпринимательства»

Цель. Формирование у студентов комплекса знаний и необходимых практических навыков в области экологизации предпринимательской деятельности, применения природоохранного законодательства в хозяйственной и предпринимательской деятельности с целью внедрения

экологического безопасного производства с учетом рыночных механизмов, для развития нового экологического мышления и сознания.

Предмет. Экологическое предпринимательство, методы и средства реализации в современных условиях рыночной экономики, в частности, совокупность теоретических, методических и прикладных вопросов организации экологического предпринимательства, критерии экологически чистого товара, понятие «экологический товар», «экологическая услуга»; классификация экологических услуг по разным признакам; задачи и принципы экологического маркетинга, повышение эффективности природоохранных мероприятий хозяйствующих субъектов.

Содержание. СМ 1.1 Предпринимательство как основа современной основы хозяйствования; СМ 1.2 Формирование экологического предпринимательства в Украине.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка магістрів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1, Змістових модулів – 2, Загальна кількість годин - 108	Освітньо-кваліфікаційний рівень(ні) підготовки: бакалавр Напрямок 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»	Статус дисципліни: нормативна, цикл дисциплін з підприємництва Рік підготовки: 4-й Семестр: 8-й Лекції – 30 год. Практичні – 15 год. Лабораторні – не передбачені Самостійна робота – 63 год. Вид контролю: 8 семестр - залік

Таблиця 2.2 – Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр(и)	Години								Іспити (семестри)	Заліки (семестри)
			Всього (кредитів/годин)	Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі			
					Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контроль-на робота	КП/КР		
Денна	4	8	3/108	60	30	15		63				8

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (3 /108)

ЗМ 1.1. Підприємництво як основа сучасної системи господарювання

Виникнення та розвиток еко-підприємництва.

Визначення поняття – „еко-підприємництва. Види і ознаки еко-підприємництва, напрями еко-підприємництва. Види та суб'єкти еко-підприємницької діяльності. Ефективність комерційної діяльності в сфері еко-підприємництва. Основні напрями діяльності в сфері еко-підприємництва.

Загальні умови розвитку екологічного підприємництва.

Виникнення екологічного підприємництва у світі. Систематизовані поняття і визначення ринкової орієнтації. Система екологічного менеджменту

та аудиту. Екологічний аудит. Екологічна сертифікація. Екологічне страхування. Екологічний ринок. Ринкові відносини у сфері охорони природи. Екологічні послуги.

Проблеми розвитку екологічного ринку і шляхи його вирішення.

Екологічний ринок і бізнес. Сегменти екологічного ринку. Ресурсозберігаючі технології і техніка. Формування ринку екологічних робіт, товарів і послуг. Державна підтримка екологічного підприємництва.

Ринок екологічних послуг.

Ефективність екологічних послуг. Послуги з екологічного менеджменту, консалтингу, екологічного аудиту, екологічної сертифікації, екологічного страхування, маркетингу, лізингу. Форми маркетингової діяльності. Комплексні послуги з екологічної модернізації підприємств.

Проблеми розвитку ринку екологічної індустрії в Європі і в Україні.

Перешкоди для розвитку індустрії екологічних товарів та послуг. Об'єднання екологічної індустрії. Поліпшення умов діяльності для малих і середніх підприємств. Кредитні лінії для стимулювання розвитку.

Екологічний маркетинг.

Суть, зміст, завдання і принципи екологічного маркетингу. Чинники середовища функціонування екологічного маркетингу. Реклама, формування рекламного проекту та програми. Засоби та форми представлення еко-продукції та технології.

ЗМ 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні.

Механізми державного регулювання та підтримки екологічного підприємництва.

Сутність та методи державного регулювання підприємництва. Державна політика підтримки підприємництва. Вплив макроекономіки на розвиток підприємництва. Кредитування підприємницьких операцій.

Система оподаткування підприємницької діяльності.

Практика застосування податку на додану вартість. Оподаткування прибутку підприємницької діяльності. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Ухилення від сплати податків: причини і відповідальність.

Інноваційне підприємництво.

Інноваційне підприємництво та венчурний бізнес. Організація інноваційного підприємництва в Україні. Види інноваційних підприємств. Державне сприяння розвитку інноваційного підприємництва.

Бізнес-планування в інноваційному підприємстві.

Бізне-планування, структура, функції та цілі. Фінансовий план. Інноваційний проект як об'єкт кредитування. Види кредитних програм, процедури.

Рівні управління процесами.

Рівні управління процесами інноваційного розвитку підприємницьких

структур; методи та функції управління інноваційним розвитком. Механізми управління інноваційним розвитком підприємства.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Таблиця 2.3 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Основи екологічного підприємництва	3/108	30	15		63
ЗМ.1.1. Підприємництво як основа сучасної системи господарювання	1,5/54	15	8		31
ЗМ. 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні	1,5/54	15	7		32

2.4. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

**Таблиця 2.4
Лекційний курс**

Зміст	Кількість годин
ЗМ 1.1. Основи екологічного підприємництва	15
Виникнення та розвиток еко-підприємництва	1
Загальні умови розвитку екологічного підприємництва	2
Систематизовані поняття і визначення ринкової орієнтації. Система екологічного менеджменту та аудиту.	2
Проблеми розвитку екологічного ринку і шляхи його вирішення	2
Ринок екологічних послуг	2
Ринкові відносини у сфері охорони природи. Екологічні послуги.	2
Екологічний аудит. Екологічна сертифікація. Екологічне страхування. Екологічний ринок.	1
Проблеми розвитку ринку екологічної індустрії в Європі і в Україні	1
Екологічний маркетинг	1
Реклама, формування рекламного проекту та програми.	1
ЗМ 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні	15
Механізми державного регулювання та підтримки екологічного підприємництва	2
Система оподаткування підприємницької діяльності.	4
Інноваційне підприємництво	1
Державне сприяння розвитку інноваційного підприємництва	1
Бізнес-планування в інноваційному підприємстві.	4
Інноваційний проект як об'єкт кредитування. Види кредитних програм, процедури.	2
Рівні управління процесами.	1

Практичні заняття

Зміст	Кількість* годин
ЗМ 1.1. Основи екологічного підприємництва	8
Проблеми розвитку екологічного ринку і шляхи його вирішення	1
Ринок екологічних послуг	1
Ринкові відносини у сфері охорони природи. Екологічні послуги.	1
Екологічний аудит. Екологічна сертифікація. Екологічне страхування. Екологічний ринок.	1
Проблеми розвитку ринку екологічної індустрії в Європі і в Україні	1
Екологічний маркетинг	2
Реклама, формування рекламного проекту та програми.	1
ЗМ 1.2. Становлення екологічного підприємництва в Україні	7
Механізми державного регулювання та підтримки екологічного підприємництва. Інноваційне підприємництво	1
Система оподаткування підприємницької діяльності.	2
Бізнес-планування в інноваційному підприємстві.	3
Інноваційний проект як об'єкт кредитування. Види кредитних програм, процедури.	1

* До часу на практичні заняття включено час на проведення усного опитування (10 хв.) та самостійні письмові роботи (5-7 хв.)

2.5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота передбачає вивчення лекційного матеріалу, роботу з літературою, підготовку до занять, підготовку до поточного та підсумкового контролю за всіма змістовими модулями, виконання контрольної роботи та підготовку доповіді. На самостійну роботу відводиться 48 год.

Контрольна робота виконується за ЗМ 1.1. або ЗМ 1.2. КР складається з теоретичної та розрахункової частин: теоретична частина КР викладається у вигляді огляду літератури за проблемою, розрахункова частина включає виконання розрахунків прикладів за формулами та пояснення отриманих результатів. КР оформляється у вигляді електронної презентації або письмової роботи (реферату) та захищається на практичному занятті. Позитивна оцінка за КР ставиться у випадку обґрунтованої та повної відповіді на питання за зазначеною тематикою.

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить у наступних формах:

1. Опитування на заняттях .
2. Самостійні письмові роботи на 5-7 хв.
3. Оцінювання самостійної роботи студентів, виконання КР.
4. Проведення підсумкового письмового заліку.

Засоби контролю та структура залікового кредиту наведено в табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Опитування на практичних заняттях	20%
Самостійні письмові роботи	20%
ЗМ 1.2 Опитування на практичних заняттях	20%
Самостійні письмові роботи	20%
Виконання КР	20%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1: Залік	
- за результатами поточного контролю;	
- за результатами підсумкового контролю	
Всього за модулем 1	100%

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних занять з метою перевірки рівня засвоєння студентом матеріалу відповідного змістового модуля. Оцінювання проводиться у вигляді:

1. Опитування. Опитування проводиться в усній формі на кожному практичному занятті з метою контролювання засвоєння студентами лекційного матеріалу та учбового матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. За усне опитування студент може отримати до 40% від залікової кількості балів (20% ЗМ 1.1. та 20 % ЗМ 1.2.)
2. Письмових самостійних робіт. Самостійні письмові роботи на 5-7 хв. проводяться на кожному практичному занятті з метою контролювання засвоєння студентами основних визначень та понять лекційного курсу. За самостійні письмові роботи студент може отримати до 40% від залікової кількості балів (20% ЗМ 1.1. та 20 % ЗМ 1.2.)
3. Захисту контрольних робіт, виконаних в процесі самостійної роботи. За успішний захист і виконання контрольної роботи студент може отримати до 20% від залікової кількості балів. Контрольна робота виконується за ЗМ 1.1. або ЗМ 1.2 за наступними тематичними напрямками:
ЗМ 1.1 «Екологічний маркетинг підприємства»
«Екологічна та соціальна реклама, формування рекламного проекту та програми»;
ЗМ 1.2 «Бізнес-планування в інноваційному підприємстві».
«Структура та функція бізнес-плану».

КР складається з теоретичної та розрахункової частин: теоретична частина КР викладається у вигляді огляду літератури за проблемою, розрахункова частина включає виконання розрахунків прикладів за формулами та пояснення отриманих результатів. КР оформляється у вигляді електронної презентації та письмової роботи (реферату) та захищається на практичному занятті. Позитивна оцінка за КР ставиться у випадку обґрунтованої та повної відповіді на питання за зазначеною тематикою.

Оцінка „відмінно” ставиться за умови глибокого засвоєння студентом як

матеріалу лекцій, так і додаткової літератури. Оцінка «добре» ставиться за умови засвоєння лекційного матеріалу та роботи з незначною кількістю додаткової літератури. Оцінка «задовільно» ставиться за умови опанування студентом лише лекційного матеріалу.

Проведення підсумкового заліку з Модулю 1

Умовою отримання заліку є:

- сума накопичених балів, за результатами поточного контролю та захисту КР, за двома змістовими модулями повинна бути не менша, ніж 51% загальної кількості балів (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC);
- у випадку, коли вищезазначена сума балів менша за 51 % загальної кількості балів або студент бажає підвищити оцінку, він проходить підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ESTC згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ESTC табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання							
	Внутрішній вузівський рейтинг, %	100 - 91	90 - 71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ESTC	5 відміно A	4 добре B, C		3 задовільно D, E		2 незадовільно FX, F		
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ESTC, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0	
Національна 7-бальна і в системі ESTC	Відмінно A	Дуже добре B	Добре C	Задовільно D	Достатньо E	Незадовільно* FX*	Незадовільно** F**	
ESTC, % студентів	A	B	C	D	E	FX*	F**	
	10	25	30	25	10	Не враховується		

* з можливістю повторного складання

** з обов'язковим повторним курсом

2.7. Інформаційно – методичне забезпечення

Таблиця 2.7

Інформаційно-методичне забезпечення Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
Андреюк Н.В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Планування діяльності підприємства”. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2005.	ЗМ 1.1, 1.2
Основные направления экологического предпринимательства и их законодательное, финансовое и организационное обеспечение. Книга 1, 2, Харьков, 2006. (рус., англ.)	ЗМ 1.1, 1.2
Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003.	ЗМ 1.1, 1.2
Васюта О. А. Екологічна політика України на зламі тисячоліть. — К. : КиМУ, 2003. — 306с.	ЗМ 1.1, 1.2
Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання-Прес, 2001.	ЗМ 1.1.
Кожекин Т.Я., Сеница Л.М. Организация производства. – Минск. ИП “Экоперспективы” 1998.	ЗМ 1.2
Організація виробництва. Практикум: Навч. посіб. / В.О.Онищенко, О.В.Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2005.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Петрович Й.М., Захарчин Г.М., Буняк С.О. Організація виробництва: Практикум. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва: Підручник. – Львів: “Магнолія плюс”, 2004. – 400 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво, стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. – К.:КНЕУ, 1997. – 244 с.	ЗМ 1.1.
Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 379 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. – Л.: Афіна, 2004. – 272 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Кожушко Л. Ф., Скрипчук П. М. Екологічний менеджмент: підруч. — К. : Академія, 2007. — 432с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Лук'янихін В. О. Екологічний менеджмент у системі управління збалансованим розвитком. — Суми : Університетська книга, 2002. — 316с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Українська екологічна енциклопедія/ [Р.С.Дяків, А.В. Бохан, І.Й. Рибчич та ін.]; За ред. Р.Дяківна; Міжнар. екон. фундація, Ін-т українознав. М-ва освіти і науки України. — 2-е вид. — К., 2006. — 807 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2
Экология: учеб. для вузов / А.И.Николайкин, Н.Е.Николайкина, О.П.Мелехова. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: Дрофа, 2005. – 622 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2

1	2
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
Законодавство України про участь громадян і їх об'єднань в охороні навколишнього середовища. Збірник/ Видання друге, доповнене – Київ, 2010. – 189 с. Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. – Чернівці: Зелена Буковина. 1996. – 248 с. Джураєва О.С., Телюра Н.О., Малишева І. І., Покоłodна М.М. демонстраційно-інформаційні матеріали впровадження зеленого бізнесу. Модуль V: Навчально-методичний посібник. – Харків: „Константа”, 2006. – 28 с. Покоłodна М. М., Телюра Н.О. та ін. Екологічне право в малюнках і схемах для всіх.	ЗМ 1.1, 1.2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма

навчальної дисципліни

«Основи екологічного підприємництва»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання напрямку 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»)

Укладач: **ЧЕРНІКОВА** Олена Юріївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2011, поз. 110 Р

Підп. до друку 23.03.2012 р.

Формат 60x84/16

Друк на ризографі

Ум. друк. арк. 1,2

Тираж 10 пр.

Зам. № 8161

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.